

полное исцеление (в случае легкого заболевания), а хотя бы облегчение состояния. В этом секрет «чудесных» исцелений, происходящих в «святых» местах. Более того, вода многих источников, почитаемых как святые, действительно содержит полезные химические соединения и совершенно объективно является лечебной, равно как и грязи «святых» мест, излечивающие от заболеваний кожи и опорно-двигательного аппарата. Природа Крымского полуострова богата такими ресурсами.

В настоящее время наблюдается возросший интерес к истории Крыма, его этнорелигиозной специфике. Издавна населяли полуостров представители разных народов и конфессий. Такова ситуация и в данный момент. Среди представителей разных национальностей, проживающих в Крыму, мы можем назвать русских, украинцев, татар, греков, немцев, болгар, караимов. Христианские церкви и монастыри, мусульманские мечети, караимские кенасы соседствуют на полуострове.

Отдельно хотелось бы отметить, что при Крымской патриархии создан православный паломнический центр, организуются паломнические туры для желающих с целью посетить священные места, которыми так богата Крымская земля.

С процессом репатриации на родину ранее депортированных крымских Татр связано явление реконструкции ислама в Крыму. Возрождаются ранее разрушенные мечети и медресе, мусульманское население Крыма обращается к своим местным святыням.

Довольно быстрый рост числа православных и мусульманских общин, значительное оживление религиозной жизни позволяет сделать вывод о возрождении традиционного для Крыма параллельного развития христианства и ислама. И в этой связи особую значимость приобретают вопросы формирования толерантных межконфессиональных отношений. Поэтому исследования по проблемам религиоведения, изучения истории возникновения и развития на территории Крыма христианства, ислама, караимизма, а также истории межконфессиональных отношений приобретают особую актуальность и являются, возможно, одним из способов и путей решения возникающих религиозных и межэтнических проблем.

Источники и литература

1. Гермоген, епископ. Таврическая епархия. – Псков, 1887. – 520 с.
2. Герцен А. Г. Могаричев Ю. М. Крепость драгоценностей: Кырк-ор Чуфут-Кале. – Симферополь, 1993. – С. 42-45, 49.
3. Елпатьевский С.Я. Крымские очерки. Год 1913. – Феодосия, Коктебель, 1989. – 215 с.
4. Коваленко И.М. Священная природа Крыма. – Киев, 2001. – 96 с.
5. Крымские азисы (гробницы святых) // Восточный сборник. – СПб, 1913. – С.214 – 216.
6. Могаричев Ю. М. Пещерные церкви Таврики. – Симферополь, 1997. – 384 с.
7. Огудин В. Л. Култ пещер в народном исламе // Этнографическое обозрение. – 2003. – №1. – С.69-86
8. Фадеева Т.М. Крым в сакральном пространстве. – Симферополь, Бизнес-Информ, 2000. – 304 с.

Петінова О.Б.

СЕКСУАЛЬНІ ВІДХИЛЕННЯ ЯК ФОРМА ДЕВІАНТНОЇ ПОВЕДІНКИ МОЛОДІ

Ведучи мову про анормативні відхилення в поведінці сучасної молоді, на жаль, не можна обійти питання про таку форму девіантної поведінки як сексуальні відхилення. Ця проблема є дуже актуальною в умовах сьогодення, адже проституція, гомосексуалізм, ексгібіціонізм і т.п. є досить поширеними серед молоді, і часто нею навіть не сприймаються як анормативні відхилення. У таких людей є свої норми, правила поведінки, які виражаються у їх специфічній субкультурі, однак, не дивлячись на це, ми дотримуємось традиційної точки зору, за якою подібний спосіб життя є девіантним, чи це позитивна девіація чи негативна – питання риторичне, однак одне не викликає сумнівів – це є відхилення від норм, які склалися історично в нашій країні.

Сексуальна поведінка і її спрямованість формуються під впливом багатьох біологічних, психологічних, соціальних чинників. Гендерна ідентифікація індивіда зовсім не така очевидна і безумовна, як це представляється в повсякденному житті та в буденній свідомості. До цієї тематики звертаються і психологи, і соціологи, і філософи, і хоча цю проблему розглядали з різних сторін, однак у вітчизняній соціально-філософській думці увага їй приділена недостатня. Тому метою даної статті є соціально-філософський аналіз сексуальних відхилень як форми девіантної поведінки молоді.

Серед сучасної молоді дуже поширена проституція. Слово "проституція" у перекладі з латинської (prostitution) означає "виставлення на продаж". Під проституцією слід розуміти систематичне надання особою свого тіла для задоволення сексуальних потреб іншим особам за матеріальну винагороду [1, с. 258].

Проституція та девіантність значною мірою зумовлюють одне одного. Це пояснюється тим, що проституція як спосіб наживи, контролюється організованою злочинністю, існують тісні "економічні" взаємозв'язки між повіями, сутенерами, орендодавцями, утримувачами домів розпусти, торгівцями "живим товаром". Окрім того, повії широко використовують як співучасників злочинів. Адже повії дають "наводку" для крадіжок або розбійних нападів; просять водіїв підвезти до місця, де на них організовано засідку. Злодії у проститутток часто ховають крадене. Повії і самі скоюють чимало злочинів стосовно клієнтів шляхом їх "відключення" алкоголем, підсиленням клофеліну тощо.

Соціально-філософський аспект проституції характеризується різким падінням суспільної моралі, духовної деградації, що вкрай шкідливо впливає на виховання дітей і молоді. Проституція підриває підвалини

суспільного життя, руйнує сім'ю та, зрештою, і саму людину. Як наслідок, зростають жіноча злочинність, смертність, невиліковні захворювання, самогубства та, що найнебезпечніше, - послаблюється генофонд нації.

Причини й умови проституції часто тотожні причинам та умовам девіантності: низький рівень матеріального забезпечення, безробіття, зростання бездомності. Рівень проституції, що (як і злочинність) є постійним супутником суспільства, передусім, залежить від його морального стану, який сьогодні навряд чи можна визнати задовільним. Очевидні прорахунки в морально-етичному вихованні молоді, стрімке падіння авторитету сім'ї та школи. Повсюдно панує атмосфера вседозволеності, нав'язування еталонів контркультури, основними "цінностями" якої є насилля, тотальний секс і розбещеність, а головними героями - убивці, повії, гангстери, статеві збоченці. Усе це призводить до спотворення уявлень про місце жінки в суспільстві, таких понять, як честь і гідність. Свій внесок у таку пропаганду вносять деякі засоби масової інформації, котрі "ненав'язливо" роз'яснюють, що проституція в усіх її проявах є одним із видів соціально припустимої поведінки. Звичайно, стимулює проституцію і різке розшарування суспільства, поява "скоробагатків", здатних витратити на повії великі гроші, а також пасивність правоохоронних органів у боротьбі з цим негативним явищем.

Говорять, проституція — найдавніша професія. Навряд чи, якщо під професією розуміти трудову спеціалізацію за часів докласового суспільства (мисливець, скотар, землероб): адже проституція з'явилася в класовому суспільстві. Але те, що проституція виникла із зародженням товарно-грошових відносин і на їх основі, є безперечним. З нашої точки зору, відсутні причини лише саме проституції, існують соціальні причини, суперечності соціально-економічного розвитку, що породжують, поряд з іншими формами девіантної поведінки молоді, і проституцію. Насамперед сюди слід віднести так звані різні форми соціальної патології, в тому числі суперечності між потребами і можливостями їх задоволення в сучасних умовах, оскільки можливості задоволення потреб істотно залежать від соціального положення індивідів (наприклад, страти, до якої відноситься особистість), місця, яке займає людина в системі економічних, політичних, ідеологічних суспільних відносин, остільки джерелом девіантної поведінки часто виступає соціальна нерівність, що породжує внутрішньо особистісний конфлікт, одним з можливостей протікання якого стає проституція. По мірі задоволення «первинних», вітальних потреб все більшого значення для людини набувають «вторинні», соціальні, потреби — в престижі, соціальному статусі, в самоутвердженні, творчості. А на сучасному етапі це є у того, хто має гроші і владу, а щоб досягти влади, потрібні гроші. І виходить замкнене коло, що заключається у вирішенні питання „де взяти гроші”? От чому, не дивлячись на розширення «абсолютних» можливостей задоволення потреб (порівняно, наприклад, з роками післяреволюційної або післявоєнної розрухи), соціальна нерівність, що загострилася за останні роки ринкової економіки, породила в ціннісних орієнтаціях молоді «комплекс герострата» (відсутність можливостей самоутвердження особистості), і спричинила пошуки позбавлення цього комплексу.

Товарно-грошова сутність проституції обґрунтовувалася ще відомим соціологом Г. Зіммеlem (1858—1918). Він відзначав, що природа проституції і природа грошей аналогічні, що в умовах товарно-грошових, речових, відчужених відносин проституція стає символом міжлюдських відносин. Гроші гублять природу речей одним своїм дотиком. Філософ вважає, що байдужість, з якою вони вдаються до нового використання, легкість, з якою вони покидають будь-якого суб'єкта, бо насправді не пов'язані з жодним з них..., — все це примушує провести фатальну аналогію між грошима і проституцією... Сутність проституції, знайдена в грошах, повідомляється предметам... [2].

Але відносини, опосередковані грошима, — відчужені відносини. Це повною мірою відноситься і до продажу тіла — сексуальним відносинам, що перетворюються під впливом грошей з інтимних, особистісних, в речові, відчужені, товарно-грошові відносини торгівлі тілом, духом, інтелектом. Особистість перетворюється на предмет купівлі-продажу. І хоча слова К.Маркса залишаються актуальними в умовах сьогодення «...хіба це не проституція, коли підлеглі лижуть черевики своїм начальникам, щоб одержати певні привілеї? Хіба це не проституція, коли художники і письменники виставляють свій талант на службу тим, хто пригноблює людей, одержуючи в нагороду золото і земні блага?! Де проходить межа того, що називається проституцією?» [3, с.74], але в даному випадку ми маємо на увазі проституцію в значенні продажу свого тіла за гроші. На наш погляд, в умовах ринкових відносин сьогодення, серед сучасної молоді процвітає ця форма девіантної поведінки, а частина молодого покоління навіть не усвідомлює, що така поведінка є анормативною. Хоча, знову ж-таки, в даному випадку можна у відповідь почути, що хто сказав, що це анормативно? Треба заробляти гроші, і в тих умовах, в яких опинилась сучасна молодь, соціально незахищена, кожен заробляє так, як може. Ця проблема є дуже актуальною в умовах сьогодення, адже ціннісні орієнтації, які обумовлюють поведінку особистості, змінилися, і вірне подружнє життя, на жаль, залишається в поодиноких випадках, хоча до створення щасливої сім'ї прагне кожен, але не у всіх це виходить...

З глибокої давнини і до наших днів проституція як соціальний феномен була в центрі наукових пошуків філософів, просвітителів і істориків різних країн та народів. І протягом всього часу не було однозначного відношення суспільства до цього явища. Повії то піддавалися страшним гонінням, то оспівувалися поетами і художниками; їх то ув'язнювали, страчували, виганяли, то відносилися до них терпимо, дозволяючи відкрито займатися своїм ремеслом. Проте, не дивлячись на широкий спектр заходів, що застосовувалися для профілактики цієї форми девіантної поведінки, проституція не зникла, і в наш час подовжує існувати.

Разом з гомосексуалізмом, великого поширення набула проституція ще в епоху Стародавнього світу в містах Содомі і Гоморрі. В Книзі Царів описується такий факт: «Біля самого храму Єрусалимського знаходилися хатини, де єврейські дівчата вдавалися до проституції за гроші. В той же час не був злочином продаж власної дочки в наложниці і покупка коханки для свого сина [4, с. 14].

Цій торгівлі намагався покласти край пророк Мойсей. Закони Мойсея мали безліч вказівок на заборони протиприродного задоволення статеві пристрасті, а також кровозмішення. Намагаючись покінчити з проституцією і розповсюдженням венеричних захворювань, Мойсей наказав знищити 32 тис. моавитянських жінок і 23 тисячі полонених, проте, не дивлячись на такі жертви, проституція і венеричні хвороби не зникли.

Широкого поширення набула релігійна проституція і в Єгипті, де статевим актом закінчувалися всілякі релігійні обряди, присвячені еротичним богам. Особливою еротикою і оргастичною істерією відрізнялися торжества на честь Ісіди і Осіріса. Таким чином, спочатку статевий акт жінки представлявся у вигляді релігійно-містичного акту, як жертвопринесення божеству, і виконувався кожною жінкою, як правило, тільки один раз. Згодом утворення особливої касты жриць і дівчат при храмі привело до створення професійної проституції, яка ще довго зберігала форму культу, проте релігійний характер був вже лише примарною маскою, що прикривала ділову сутність проституції.

Епоха переселення народів з її незліченними військовими походами могла тільки сприяти розвитку проституції і занесенню її до культури варварських народів. І чим більше розповсюджувалося християнство, тим сильніше воно втрачало свою первозданну чистоту. Його безпорадність в спробах змінити природу людських вад спричинила за собою більш поблажливе відношення до людських слабкостей. Поступово проституція розповсюдилася серед християн Середньовіччя не менше ніж за часів язичництва. Марно перші християнські правителі намагалися боротися з проституцією, марно проти неї Собори видавали строгі ухвали, боротьба з проституцією була абсолютно безплідною, тому церква припинила її, і піклувалась тільки про її врегулювання, вживаючи заходів проти шкідливого впливу цього соціального явища. Сам Хома Аквінський указував на нібито оздоровляюче значення терпимої проституції, як «палацової клоаки», як «корабельного стоку нечистот» [5, с.116].

При дворах королів за рахунок казни утримувалися сотні повій. Для управління ними у Франції була введена навіть спеціальна посада міністра, ця посада проіснувала аж до кінця XVI століття. Катерина Медічі організувала при французькому дворі із знатних повій «летючий ескадрон королеви». Ці жінки вивідували політичні таємниці, схилили політичних діячів до відмови від дій, які йшли врозріз з інтересами королеви. Всі придворні повіі одержували титули і нагороди, крім того, їх послуги щедро оплачувалися вдячними клієнтами.

Духівництво користувалося правом першої шлюбної ночі, відвідувало публічні будинки, займалося звідництвом, розповсюджувало в Європі гомосексуалізм та проституцію. За статистичними даними 1581 року, у Франції загальна чисельність духівництва з церковними служителями складала 1018782, кількість наложниць складала 1151754, садомитів (гомосексуалістів) 39583, а „деякі з попів і ченців мали до п'яти і більше наложниць” [4, с. 23].

За часів військових походів і в мирний час жіночі монастирі замінювали солдатам публічні будинки. У військових таборах європейських армій була така кількість проститутток, що інколи їх чисельність дорівнювала чисельності солдатів. Коли Генріх II вжив репресивних заходів проти всіх легальних і нелегальних форм проституції, то він не наважився заборонити „табірних жінок”. Було тільки обмежено їх число: не більше однієї на трьох солдат. Генріх III видав більш строгі закони: його маршал, щоб позбавитися повій, що слідували за військом, наказав втопити в Луарі 800 проститутток. Розбещеність військ була така велика, що під час хрестових походів їй вражалися навіть мусульмани. Повертаючись з походів, хрестоносці заводили у себе формальні гареми [6].

У 1751 році з метою оздоровлення етичної атмосфери Марією Терезією була встановлена «Комісія цнотливості», що проіснувала до 1768 року. Члени цієї комісії розшукували осіб, що займалися перелюбствами і проституцією, до яких потім застосовувалися тілесні покарання та вигнання, але позбавитися цього ганебного явища суспільству не вдалося. Замість вуличних повій і мешканок публічних будинків набула поширення сімейна проституція, з'явилася нова категорія повій, що прикривали своє ремесло виконанням обов'язків покоївок та іншої прислуги.

Законодавство Франції у 1684 році справи повій повністю передало у поліцію, рішення якої не підлягали оскарженню. Людовик XIV надав поліцейським право кидати повій в спеціальну в'язницю — Сальпетрієр. В 1687 році повіям, знайденим у Версалі або його околицях, наказували відрізувати вуха. Строгі заходи застосовувалися і до осіб, що сприяли проституції. Так, в Парижі їх сікли різками, клеймили, відрізували вуха і виганяли з міста [7].

Непоследовність і суперечність жорстких та принизливих заходів по боротьбі з проституцією привели до кризи заборонної правової системи. Поступово такі заходи стали викликати обурення і протести широких кругів громадськості. Тиск громадськості і малоефективність каральних заходів боротьби з проституцією вимусили французький уряд в 1791 році відмовитися від заборонної системи і виняткових поліцейських заходів проти повій. Вслід за Францією від заборонної системи поступово відмовилася більшість європейських держав. Проте це проіснувало недовго. У ряді європейських держав створюється спеціальна поліція, з її утворенням у Франції боротьба з проституцією вступає в нову фазу — регламентації. За прикладом Парижа система регламентації знаходить своїх послідовників в Брюсселі, Гаазі, Роттердамі, Гамбурзі, Туріні, Мадриді. В результаті знов виникає відкрита, легальна проституція, представниці якої тепер уже були зареєстровані в поліції і знаходились під лікарсько-поліцейським наглядом. Проте продовжує існувати і таємна, латентна проституція. Відмінності між легальною і таємною проституцією носили чисто зовнішній адміністративний характер.

Лікарсько-поліцейська регламентація в європейських державах показала свою безпорадність в боротьбі з проституцією і розповсюдженням венеричних захворювань. Це призвело до свавілля поліції у відношенні

не тільки до тих, хто займався проституцією, але і тих, хто випадково потрапляв під підозру. Все це послужило поштовхом до виникнення суспільного руху, направлено на захист честі і гідності жінок. Цей рух став іменуватися аболіціонізмом. Вперше він зародилося в Англії в 60-х роках. В 1887 році в Женеві відбувся перший конгрес аболіціоністів. Згодом відбувся ще цілий ряд таких конгресів (в 1880 р. – в Генуї, в 1883 р. – в Гаазі, в 1886 р. – в Лондоні). В 1886 році в Англії були відмінені законодавчі акти, що встановлюють нагляд за проституцією [8].

Термін «гомосексуалізм» був введений в науковий обіг угорським лікарем К. Бенкертом в 1869 році, проте поширеність одностатевої любові відома з давніх часів. Гомосексуалізм, як чоловічий, так і жіночий, існував у народів Африки, Азії, Америки, гомосексуальні відносини були поширені в Стародавній Індії, Єгипті, Вавілоні, а також в Стародавній Греції і Римі. В Греції чоловічий гомосексуалізм іменувався уранізмом – на ім'я богині Уранії, що народилася від чоловіка – бога Урану і була покровителькою одностатевої любові. Жіночий гомосексуалізм одержав назву „лесбійська любов” або «сафізм» – на ім'я давньогрецької поетеси Сафо, що жила на острові Лесбос і, за переказами, була одержимою цією пристрасною.

Науочно ілюстрацією складності гендерної ідентифікації служить гермафродитизм — природжена подвійність репродуктивних органів, коли стать індивіда не можна однозначно визначити ні як чоловічу, ні як жіночу. У випадках же транссексуалізму особистість не тільки відчуває свою приналежність до протилежної статі, але і наполегливо прагне відповідної зміни, у тому числі хірургічним шляхом. Нездійснене бажання змінити стать може привести транссексуала до самогубства. Неспівпадання генетичної і суб'єктивної статі можливе в результаті дефектів соціалізації (коли, наприклад, батьки, чекали дочку, а народився хлопчик, якого до певного часу одягають і виховують як дівчинку). В порушенні нормального гетеросексуального розвитку дітей може відігравати значну роль ізоляція дітей і підлітків однієї статі.

Залежно від особливостей об'єкту гомосексуального спрямування розрізняють андрофілію (ваблення чоловіків до дорослих суб'єктів своєї статі), гінекофілію (ваблення жінок до дорослих жінок), ефебофілію (ваблення чоловіків до підлітків і хлопців), корофілію (ваблення жінок до юних дівчат).

За даними різних дослідників, в сучасному світі стійку гомосексуальну спрямованість мають в середньому 1 - 6% чоловіків і 1 - 4% жінок. Ці цифри — «нижня межа», оскільки загальне число чоловіків і жінок, що мали гомосексуальний контакт хоча б раз в житті, доходить до 48% чоловіків і 19% жінок. Навіть якщо виходити з мінімальних показників 1 - 2%, наприклад, в Росії тоді повинно бути не менше 1,5 - 3 млн. чоловік стійкої гомосексуальної орієнтації. Локальні ж дослідження свідчать про значно ширше розповсюдження гомосексуалізму [1].

Зі всіх видів девіантності істиний або природжений гомосексуалізм, є біологічним за своєю природою. Висловлюються обґрунтовані сумніви в тому, чи можна взагалі гомосексуалізм відносити до соціальних відхилень. Проте, на наш погляд, соціогенні різновиди гомосексуалізму, наявність гомосексуальної субкультури, реакція суспільства і держави на гомосексуальну поведінку дозволяють традиційно розглядати гомосексуалізм як форму девіантної поведінки як молоді, так і інших вікових прошарків населення.

Існують різні теорії, що пояснюють гомосексуалізм. На думку зарубіжних дослідників, існує дві основні моделі пояснення гомосексуалізму (втім, їх можна розповсюдити і на інші форми девіантності): «сутнісна» і конструїстивська. Прихильники першої займаються пошуком сутнісних, специфічних особливостей гомосексуальної поведінки. Друга модель виходить з культурологічної, соціальної, історичної обумовленості вибору сексуальних переваг. При цьому гомосексуальна поведінка є не менш легітимною, ніж гетеросексуальна, і не повинна стигматизуватися. Прихильники соціальної обумовленості гомосексуалізму при його поясненні використовують загальні девіантологічні теорії: функціоналізм, конфліктні концепції, стигматизм тощо.

Генетична теорія виходить з генетичної обумовленості гомосексуальної орієнтації. Проте ніяких достовірно встановлених хромосомних відхилень у гомосексуалістів не виявлено. Ендокринні (гормональні) теорії ґрунтуються на окремих випадках, що свідчать про те, що порушення функцій кори надниркових можуть приводити до гомосексуальних тенденцій. Це відноситься як до вироблення у жінок чоловічих статевих гормонів (Л. Бростер, Д. Фройнд), так і до перевищення змісту естрадіола у гомосексуалістів чоловіків (П. Доєрр). Проте ніяких репрезентативних даних, що свідчать про гормональні відмінності осіб з гомо- і гетеросексуальними потягами немає. До біологічних теорій відноситься і концепція анатомічних відмінностей головного мозку гомо- і гетеросексуалів [1]. Проте і ці дані небезперечні.

Значний інтерес, на наш погляд, викликають погляди, які стосуються взаємодії біологічних і соціальних чинників, що обумовлюють гомосексуалізм, представлені Г. Дернером з колегами про те, що наявність нервових потрясінь, стресів під час вагітності матері супроводжується зниженням рівня тестостерона і підвищує вірогідність народження хлопчиків з подальшими гомосексуальними відхиленнями. Зокрема, в роки Другої світової війни в Німеччині народилося значно більше чоловіків-гомосексуалістів, ніж до і після війни. І хоча нейроендокринна теорія викликає заперечення як нейроендокринологів, нейрофізіологів, так психологів і психіатрів, проте представляється перспективним подальший пошук можливого поєднання біосоціальних чинників в генезисі гомосексуальної орієнтації.

Нарешті, існує чимало концепцій, що розуміють гомосексуалізм як такий, що є набутих в результаті впливу соціально-психологічних і соціальних чинників: випадкові враження, спокуса, спокушання, позбавлення доступу до осіб протилежної статі, культурологічні впливи тощо. При цьому всі автори наголошують на надзвичайній складності дослідження поширеності гомосексуалізму, оскільки в різних культурах і різних контекстах певні форми сексуальної поведінки сприймаються як гомо- або гетеросексуальні.

Відношення до гомосексуалізму в різних суспільствах і культурах неоднакове. В Стародавньому Римі воно було цілком терпимим. Більш того, престижність гомосексуальних відносин серед римської знаті мо-

гла сприяти «популяризації» цієї схильності. Зі встановленням фашистського режиму в Німеччині почалося переслідування гомосексуалістів, а Інститут сексології, заснований М. Хиршвельдом в 1918 році, був розігнаний нацистами. В колишньому СРСР відношення до гомосексуалізму також змінювалося, адже тодішня мораль, нетерпимість до будь-якого інакомислення, ізоляція з властивою їй обмеженістю на довгі роки визначили погляди співвітчизників. І хоча роки «перебудови» зруйнували старі стереотипи, проте рецидиви нетерпимості до сексуальних меншин виявляються і в умовах сьогодення, тим часом саме суспільство нерідко створює обставини, які сприяють формуванню і розширенню соціальної бази гомосексуалізму, насамперед, перш за все, соціальні інститути в'язниці, армії, закриті «одностатеві» учбові заклади тощо. Представники гомосексуалізму утворюють відповідну субкультуру геїв і лесбіянок зі своїми традиціями, сленгом, літературою, клубами, журналами.

До інших, достатньо численних сексуальних девіацій відносяться ексгібіціонізм (оголення геніталій у присутності осіб протилежної статі), фетишизм (сексуальний потяг до предметів туалету, частин тіла), вуайеризм (візіонізм, скопофілія – ваблення до підглядання за статевим актом або голими людьми), садизм (досягнення статевого задоволення шляхом спричинення болю, страждання сексуальному партнеру), мазохізм (отримання статевого задоволення при приниженні, фізичних стражданнях, заподіюваних сексуальним партнером), а також різного роду «філії» – некрофілія (статеві потяги до трупів), зоофілія (скотолозтво, содомія – статеві потяги до тварин), геронтофілія (статеві потяги до осіб похилого віку), педофілія (сексуальні потяги до дітей), тощо.

Нині деякі засоби масової інформації, замість глибокого і вдумливого аналізу причин і умов зростання та активізації цієї негативної, на наш погляд, форми девіантної поведінки молоді, вважають за краще підняти широкій аудиторії лише барвисті картинки із закулісного життя «салонних» і вуличних жінок або підкидати ідеї на тему «свободи повіям». Дійсно, протягом багатолітнього періоду свого існування проституція ніколи не представляла перед поглядами дослідників у вигляді константи, а відзначала етапи свого розвитку різними еволюційними «сплесками», пропорційно залежними від існуючих в суспільстві соціально-економічних відносин. Те ж саме ми можемо спостерігати і в умовах сьогодення, коли суспільство просто розгубилося в своїй адекватній реакції на цю проблему. Однак, це є соціальна проблема, і про неї не треба замовчувати, про неї треба говорити, з нею треба боротися, тому що рано чи пізно вона призведе до деморалізації та патопсихологізації нашого суспільства, до міжособистісних конфліктів, що будуть мати пагубні наслідки не лише для окремої особистості, але й для суспільства в цілому.

Джерела та література

1. Іванов Ю.Ф. Кримінологія: Навч. посіб. / Ю.Ф. Іванов, О.М. Джужа. – К.: Вид. ПАЛІВОДА А.В., 2006. – 264 с.
2. Фролов С.С. Соціологія: Учебник для студентів вищих навчальних закладів. – М.: Гардарики, 1999. – 344 с.
3. Маркс К., Енгельс Ф. Сочинення. – М.: Государственное издательство политической литературы. – Т.21. – С. 74.
4. Проституция и преступность. – М.: Юридическая литература, 1991. – 304 с.
5. Елистратов А. И. Борьба с проституцией в Европе. – Казань, 1909.
6. Флекснер А. Проституция в Европе. – М., 1926.
7. Ефременкова В. Регламентация проституции во Франции. – СПб., 1981.
8. Тарновский В. М. Проституция и аболиционизм. – СПб., 1988.

Ставицкий А.В

СОВРЕМЕННЫЙ МИФ И ПРОБЛЕМА ДУХОВНОГО САМООПРЕДЕЛЕНИЯ В УКРАИНЕ

Говоря о решающих факторах, управляющих миром, не стоит забывать о власти слова. И слово, властвующее над миром – не Логос, а Миф. При этом надо сразу уточнить, что в данном случае речь идет о мифе не архаичном, а современном. Точнее об ином, более расширительном подходе к мифу вообще.

Отражая эмоционально окрашенные чувственные представления людей, миф наделяет знания значимым для человека смыслом, без которого он не сможет жить, существовать как человек чувствующий, страдающий, сопереживающий, мечтающий [См.: 1, с. 54-88]. И поэтому следует изначально понять, что миф – не есть обман, ложь, иллюзия. Он – не зло, которое надо всеми средствами искоренять, поскольку не лучше и не хуже самого человека, формируясь в соответствии с его опытом, согласно его желаниям и созвучно его мечтам.

Обнаружив, что миф существует в современном обществе, и буквально его переполняет, наука попыталась бороться с мифом, дистанцируясь от него и доказывая свое принципиальное отличие, но безуспешно. Ведь корни мифотворчества находятся в человеческом подсознании. Именно поэтому в отличие от науки миф апеллирует не к одному разуму, но еще и к чувствам. Благодаря этому, миф активизирует чувственный опыт пережитого, проецируя его на будущее и обращаясь в реальность, помноженную на мечту. Он делает реальность осмысленной, значимой и, таким образом, размещается в той сфере человеческой жизнедеятельности и господствует в той области его сознания, которая науке не подвластна. Ведь, мифы нельзя раз-